

Motion till riksdagen

1989/90:Sk84

av Margit Gennser (m)

med anledning av prop. 1989/90:110

Reformerad inkomst- och företagsbeskattning

En av de grundläggande ledstjärnorna för förslaget till ny skattelagstiftning har varit att begränsa s.k. skatteplanering, ett i och för sig ytterligt dåligt definierat begrepp. Av denna anledning har en grundläggande princip i svensk skattelagstiftning övergetts, nämligen att det är de samlade nettoinkomsterna som skall beskattas. Detta har inneburit att underskott i ett inkomstslag eller en förvärvskälla ursprungligen fritt har kunnat kvittas mot inkomster i andra förvärvskällor eller inkomstslag. Dessvärre har lagstiftarna steg för steg frångått den nu nämnda principen för att i den nya skattelagstiftningen helt överge den. Detta kommer att ge upphov till betydande skadeverkningar, inte minst inom den mindre företagsamheten och vid omstruktureringen av jordbruket.

Lagstiftarna tycks utgå ifrån att yrkesrollerna är väl åtskilda. En löntagare är löntagare, en företagare är företagare och en jordbrukare är jordbrukare fullt ut. Att många yrkesaktiva kombinerar företagandet eller deltidjordbruk med anställning bedöms som förhållandevis ovanligt. Detta är en felsyn. Om jordbruket skall överleva som näring i Norrland måste verksamheten kombineras med anställning i kanske ett helt annat yrke eller med annat företagande. Nyföretagande vare sig det sker inom s.k. utvecklingsindustrier med hög vetenskaplig kompetens, inom distribution eller inom annan tjänstesektor kombineras ofta under de första finansiellt tunga åren med anställning. Det är då väsentligt att betrakta de samlade inkomsterna som en helhet och också tillåta underskottsavdrag fullt ut. I proposition 1989/90:110 avvisas ett sådant synsätt. I stället stadgas att överskott och underskott mellan olika förvärvskällor inte bör tillåtas. I stället bör förlustutjämning ske så att underskott av en förvärvskälla dras av vid beräkningen av inkomsten det följande beskattningsåret. Visar förvärvskällan underskott under flera beskattningsår i följd ackumuleras underskotten. Vidare anges att underskott vid en förvärvskälla vid upphörandet av verksamheten skall betraktas som reaförlust, dvs endast 70 procent av underskottet får dras av från inkomst av kapital. I den mån kapitalinkomsterna inte räcker till den tillåtna kvittningen medges en reduktion med 30 procent av kvarstående belopp enligt reglerna för inkomstslaget kapital.

Dessa mycket snäva regler för underskottsavdrag innebär att företagsriskerna för framförallt den mindre företagsamheten och nyföretagandet drabbas raskapitalanskaffningen. Detta är desto allvarligare som Sveriges eko-

nomiska problem med en bytesbalans med skenande underskott hänger samman med de senaste decenniernas allt sämre villkor för finansieringen av växande företag och en alltför liten näringslivsbas som följd. Den fiskala syn som fått dominera det nya beskattningsförslaget bör överges till förmån för ett mer dynamiskt och utbudsorienterat synsätt. Underskottsavdrag skall således tillåtas fullt ut mellan olika förvärvskällor och inkomstslag. Om underskotten icke kan utnyttjas under inkomståret bör detta kunna tillgodogöras under följande beskattningsår.

Över huvud taget avspeglar skatteförslaget en betydande njugethet mot människor som är villiga att göra extra insatser och vilka i det långa loppet kommer att vara till nytta för oss alla. Inom många företag finns en väl fungerande förslagsverksamhet. Förslagen kan gälla rena vardagsrationaliseringar men också produktförbättringar med betydande ekonomisk avkastning. Det är viktigt för företagen, inte minst för att befrämja en god och positiv arbetsmiljö, att utdela belöningar för bra förslag. Att beskatta framförallt de mindre beloppen med 31 respektive 51 procent leder dessvärre till att motivation förbyts mot en negativ attityd till extra ansträngningar. Regeringen har när det gäller skattefrihet vid bär-, svamp- och kottplockning tydligen kommit till insikt om att ett alltför långt drivet fiskalt nit får motverkande effekter. Därför har man enligt pressmeddelanden för avsikt att bevilja skattefrihet för ett visst grundbelopp. Motsvarande princip bör tillämpas vid företagens förslagsverksamhet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar ändra i 18 §, 26 § och 33 § 3 mom. KL samt i 3 § 13 mom. SIL vad gäller möjlighet till underskottsavdrag i näringsverksamhet för egenföretagare i enlighet med vad som i motionen anförts,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beskattningen av ersättningar i företagens s.k. förslagsverksamhet.

Stockholm den 2 maj 1990

Margit Gennser (m)